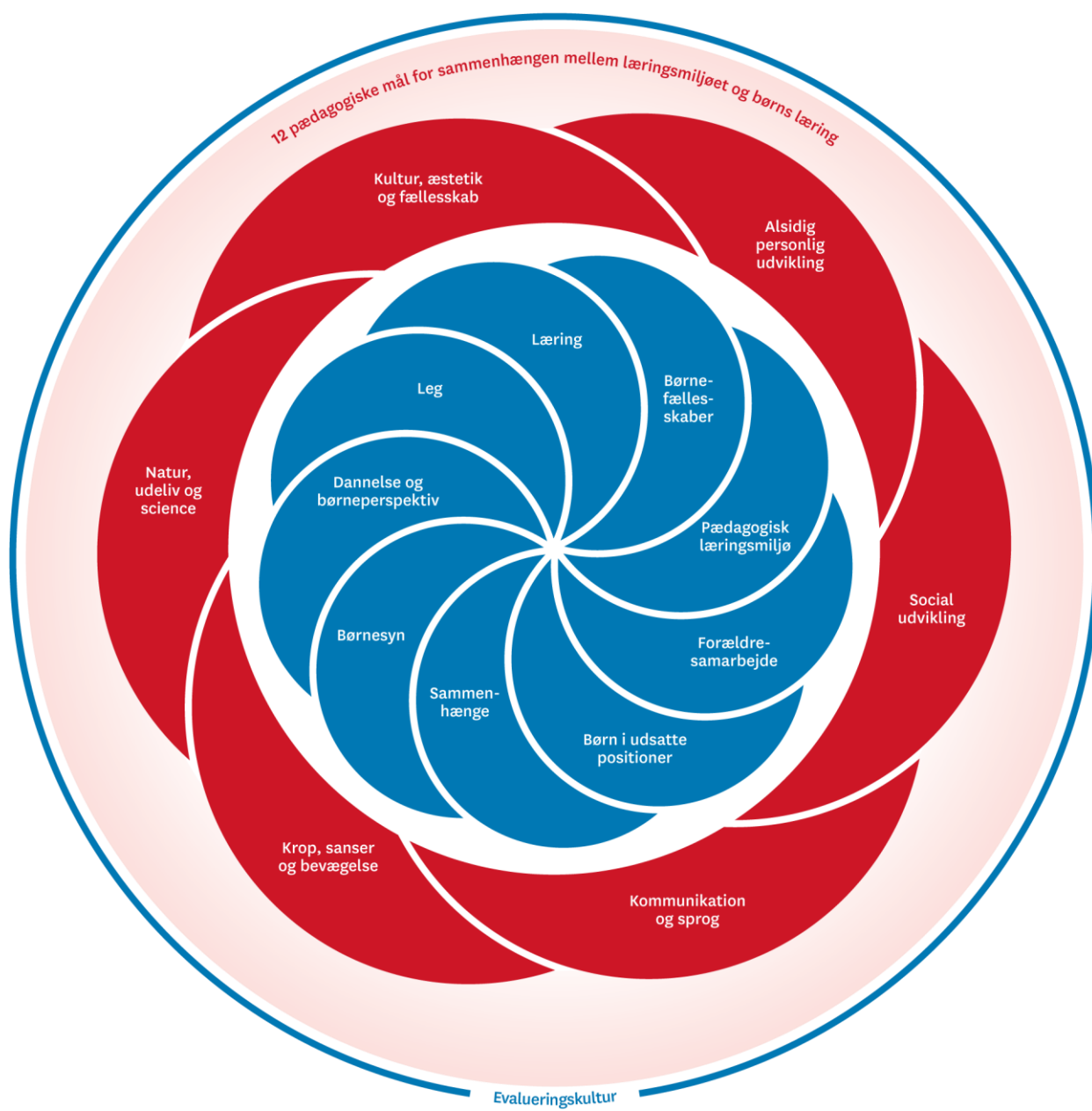

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Hyldebo 2020-21

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Hyldebo er et aldersintegreret dagtilbud. Vi er 70 børn i alderen 0-6 år, 26 vuggestuebørn og 44 børnehavebørn. Begge afdelinger fordelt på 2 stuer.

Hyldebo ligger 5 min gang fra Ramsømagle-sø med fugletårn og Gadstrup mose, et meget natur-skønt område. I nærområdet ligger Gadstrup Bibliotek og Ramsøhallen, som vi bruger flittigt.

Vi har en dejlig stor legeplads, som er delvist naturlegeplads med en lille skov, en bålplads med bålhytte, sandkasser, gynger, vippe, minetrampolin og rutsjebaner. Vi har tilpasset de udendørs legemiljøer, så der er legemuligheder både for vuggestuebørn og børnehavebørn. Så vi har rige muligheder for at udfolde os motorisk, både små og store. Vi har vinter 2021 udvidet med et nyt legepladsområde til vuggestuen.

Hyldebo har madordning med egenproduktion og serverer mad til alle børn. Vi har Sølvmærket i Økologi.

Vores udgangspunkt for det pædagogiske arbejde er at Hyldebo skal være det bedste sted at gro. Derudover er vi optaget af at koble vores pædagogisk fundament og årshjul sammen med arbejdet om de styrkede læreplaner. Vi arbejder med god trivsel og læring for alle.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.

- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vores pædagogik har tidligere haft sit udgangspunkt i i teorien fra barnet i centrum, hvor der bl.a. lægges vægt på nærvær og refleksion over praksis. Vores nuværende pædagogiske interesser henter inspiration fra low arousal tilgangen, den anerkendende og ressourcefokuserede tilgang, samt redskaber fra specialpædagogikken, som fx tegn til tale i vuggestuen, struktureret pædagogik og organisering af bøn, voksne og aktiviteter inspireret af TEACCH.

Vi arbejder med legemiljøer, som tilpasses børnenes interesser og behov. Vi arbejder med børnene i mindre grupper for at sikre nærvær, omsorg og udvikling. Vi arbejder med forberedelse for børn og voksne, fx ugeplaner med overvejelser over tid, sted, indhold og børnegruppe.

Vi er en personalegruppe med en positiv og åben tilgang til nye ideer og måder at gøre tingene på. Vi vil gerne arbejde endnu mere med at strukturere vores overgange, der sikrer en ensartet kvalitet hele vejen fra vuggestue til skolegang. Vi har desuden en stor opmærksomhed på tidlige indsatser ift. at hjælpe de børn, som har nogle små eller store udfordringer fx inden for sprog, generel udvikling, motorik eller det sociale fællesskab og samspil.

Børnesyn.

Vi vægter en anerkendende tilgang højt. Vi følger børnenes spor, de har indflydelse på aktiviteter og lege og læringsmiljøer. Vi ser børnene, nævner dem ved navn og fremhæver deres positive

sider og kompetencer. Vi møder børnene med krav, som er tilpasset det enkelte barns udviklingsniveau og tilgangen til barnet er altid præget af fokus på ressourcer, samt konkrete handleplaner for udvikling og potentialer.

Dannelse og børneperspektiv.

I Hyldebo arbejder vi aktivt med at de voksne er rollemodeller og at vi inspirerer børnene med vores stemning, kommunikation og tilgang fx til nye ting. Vi inkluderer børnene i beslutninger om stuen, gruppen og aktiviteter og arbejder med dannelse, demokrati og medbestemmelse. Fx hvad et nyt lokale skal hedde, eller hvilket legetøj, der skal købes næste gang. Vi inspirerer børnene til at byde ind med indflydelse på indbydende og inspirerende legemiljøer, ud fra deres perspektiv og interesser.

Det kan også indebære at børnene medbringer en yndlingsbog hjemmefra, som bruges til højt-læsning for hele gruppen, eller at et barn inviterer sin forælder med i Hyldebo for at fortælle om sit arbejde.

Leg.

Vi skaber balance mellem voksenstyret leg og fri leg, fx ved legegrupper, som tilgodeser det enkelte barns udvikling. Vi er særligt opmærksomme på at beskytte den gode leg, fx ved at mindske forstyrrelser og ved afskærmning af rum/miljøer. Det kan være på legepladsen, hvor der initieres en voksenstyret aktivitet, fx boldspil på græsset, som børnene aktivt vælger til, på resten af arealet er der fri leg.

I vuggestuen deler vi os op i mindre grupper for at skabe ro til nærvær og udvikling. Vi laver aktiviteter, som maling, modellervoks eller leger i små grupper. Der kan være motorikbane, duplo klodser, sanglege, højtlesning osv. Som oftest valgt ud fra børnenes interesser og behov. De helt små går til og fra og kan bruge det som "stationer"/åbne læringsmiljøer. Med opmærksomhed på at de voksne er tilgængelige og nærværende.

Læring.

I Hyldebo lægger vi vægt på at læring sker gennem leg og at læring må forstås som en kontinuerlig proces. Vi lægger vægt på at meget læring foregår i fællesskaber, som kan være både mindre med 1-3 børn og større alt efter aldersgruppe og udviklingsniveau.

Vi arbejder med alle de sociale aspekter af læring og leg, som udspiller sig i vuggestue- og børnehavetilværelset. Fx at lære at dele og vente på legetøj, at lytte til hinanden, at se de andre børn, at se og høre andres grænser og at sige fra verbalt. Samt at mærke og opdage egne grænser og følelser og benævne disse. Børns leg har en stor værdi i sig selv, og derfor er det omdrejningspunktet for god udvikling og læring i dagtilbud.

Vi arbejder med projekter, hvor der er plads til, at alle kan komme med initiativer. Børnene har i små grupper mulighed for at vise, hvad de kan og vise deres individuelle viden frem. Vi tager højde for barnets nærmeste udviklingszone, både i forberedelsesfasen, under selve legen/aktiviteten og i justering/evalueringen af hverdagen for børnene. De voksne har afgørende roller i legen og det kalder på refleksion over den voksnes position i leg og læring. De voksne går foran i nogle

sammenhænge, og andre ved siden af og bagved. Det afgøres og planlægges ud fra de behov, som børnegruppen og det enkelte barn har. Ligeledes kan børnene spejle sig i rolige og trygge voksne.

Børnefællesskaber.

Hyldebos målsætninger er at arbejde i små grupper dagligt for at styrke fællesskabet. At have en fast struktur med planlagte aktiviteter hver dag. Det gøres forskelligt ud fra den børnegruppe, man arbejder med. Det er med til at skabe genkendelighed og tydelighed. Det er desuden trygt for alle, både børn og voksne at vide hvad man skal på en pågældende dag og vi synes det skaber overskud og god energi og stemning. Det giver desuden muligheden for ind i mellem at tage i mod spontaniteten, når der byder sig noget spændende til. Fx kan en ordentlig omgang sne godt resultere i at planlagte indendørs aktiviteter må vige den dag.

Børnefællesskabet styrkes ved at de store hjælper de små. Dette kan være i påklædningssituationer, på ture eller andet. Dette bidrager til, at børnenes selvværd vokser, og børnene føler sig inkluderet. Medarbejderne arbejder bevidst, som gode rollemodeller for børnene ved at give dem redskaber, fx til at italesætte konflikter eller hvordan man respekterer andres grænser og følelser.

Forældrene er med til at skabe det gode børnefællesskab ved at komme med initiativer hjemmefra fx historier om de gode legerelationer. Børnefællesskabet bygges ligeledes op hjemme ved, at personalet italesætter og vejleder omkring de gode legerelationer, som etableres i institutionen.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi har fokus på selvhjulpenhed, dannelse, socialt samspil, kommunikativ og sproglig udvikling. Den kropslige, emotionelle og kognitive læring samt udvikling.

Vores røde tråd gennem hele huset er at vi har fokus på alderssvarende krav. Det skal ses i forhold til alle de overstående punkter.

I vuggestuen handler det om at lære egne og andres følelser og ønsker at kende. At udvikle kommunikative strategier for at kunne udtrykke sine behov og udvikle sine impressive forståelser af sprog og kropssprog til at forstå hvad de voksne ønsker at fortælle.

Børnene øver sig også i at dele og vente på tur, samt at have en forståelse for at behandle legetøjet ordentligt. Vi lærer børnene at sige nej tal/stop og lytte efter de andres grænser. Børnene får mulighed for at øve sig i at blive selvhjulpne, fx ved at tage tøj af/på, mens en voksen guider enten ved verbal guidning eller fysisk promptning.

Fra vuggestuealderen inddrages børnene i de daglige rutiner. De lærer at dække rulleborde ved at tælle, hvor mange børn, der skal spise. Ved bordet øver børnene sig i at sende maden videre til hinanden. I børnehaven dækker de bord og lære at hente noget mere mad i køkkenet, samt at rydde stuen op inden måltider. Alt dette arbejdes der med hele vejen til gruppen med kommende skolebørn.

Vi synliggøre vores lege/læringsmiljøer ved hjælp af billeder/piktogrammer, samt med plakater og opstilling af legetøj. Vi sætter ord på handlinger og følelser til alle børn for at give en skærpet forståelse af sproget, omgivelserne og hinanden. Det kalder på tydelige og reflekterende voksne, der tager ansvaret for denne udvikling på sig. Vi har klare mål for de forskellige børnegrupper. Vi er opmærksomme på at kunne regulere, alt efter børnegruppe og børnenes spor.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi samarbejder med forældrene i Hyldebo gennem daglig dialog med anekdoter om børn, samt informationsudveksling af vigtige eller bare sjove oplevelser fra hverdagslivet. Vi inviterer forældre til samtaler årligt ved brug af dialogprofiler. Vi afholder desuden forældremøder for hele gruppen, forældremøde særligt for de kommende skolestartere. Samt cafeaftener initieret af FKU og giver viden til forældrene om mulige koblinger til private legeaftaler.

De styrkede læreplaner giver institutionen øget mulighed for at stille skarpt på børnene og deres kunnen. Derved kan vi i fællesskab samarbejde om børnenes trivsel og sætte fx kommunale tiltag i gang fx Fokusteam, som indebærer sparring med psykolog, vejleder, fysioterapeut etc.

Dokumentationen med billeder og video og fortællinger via Aula giver forældrene indsigt i deres børns dagligdag. Ved denne direkte kommunikation giver vi forældrene mulighed for at spørge ind til dagens gang i deres barns dag. Vi åbner dermed op for dialog mellem dagtilbud og forældre og børn. Vi oplever at det højner forståelsen for alle og at tilliden bliver forøget, smat at det etablerer fællesskabsfølelse for alle børn og voksne omkring Hyldebo.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Inspireret af low arousal tilgangen og TEACCH, som metode er vi i gang med at implementere endnu flere strukturer og rutiner og arbejdsgange, som sørge for at børn i udsatte positioner udvikler sig bedst muligt. Det kan være greb som at børnene er delt op i mindre grupper, så der skaber mulighed for nærvær, ro til koncentration og at konflikterne minskes. Vi har indendørs af-skærmninger, hvor vi kan lave rum i rum, som fungerer rigtig godt, særligt for børnene i børnehavvealdren. Det giver mulighed for at børnene ikke afledes unødigt af konstante sansemæssige indtryk. Vi inddrager desuden alle tilgængelige rum og laver fx yoga/afspænding i personalestuen ol. Udendørs laver vi forskellige voksenstyrede aktiviteter, så børnene kan deltage i det de finder spændende og at børnegruppen opdeles. Vi guider også børnene i legekonstellationer, som er gode, hvis der er noget som bøvler for dem. Ved hjælp af disse opdelinger har vi som voksne bedre mulighed for at hjælpe i konfliktsituationer og for at fremhæve børnenes positive sider for de andre børn. Vi sørger for genkendelighed og faste rutiner, så dagligdagen er forudsigelig og derved nemmere at navigere i, hvis man i forvejen er udfordret. For at afdække børnenes behov inddrager vi værktøjer som Linealen, som er en del af Roskildemodellen og kan bruges til at reflektere over aspekter omkring børn i udsatte positioner. Det bruger vi aktivt sammen med Dialogprofilen til at vurdere hvad barnet har brug for.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vi arbejder med de kommende skolestartere flere gange om ugen, hvor vi bl.a. øver samarbejds-lege og har fokus på fællesskaber. Der arbejdes med ”Fri for Mobberi”, som er et etableret program til skoler og dagtilbud omkring venskaber og fællesskaber. Vi taler fx om følelser, grænser, venskaber og at være en god kammerat. Vi guider børnene i at sige til og fra, samt at se og respektere hinandens grænser.

Vi øver at sidde ved et bord og lave mindre førskoleopgaver. Det er for at styrke deres koncentration samt forberede dem på, hvad der venter i skolen. Samt at vurdere hvordan gruppen og det enkelte barn modtager kollektive eller individuelle beskeder og kan efterleve dem. Fx ”Tag en rød eller gul tusch og et stykke papir, og tegn en cirkel.” Ved samlinger styrker vi børnene i det sociale fællesskab. Her ser og lytter de til hinanden. Her øver de også at vente på tur.

I månederne op til skole/SFO start mødes områdetets kommende skolebørn og tager på fællestur til Boserup skov. Her deltager personalet fra SFO også. Vi besøger også hinanden, institutioner og SFO’ en imellem og danner spirende venskaber på tværs af institutionerne. Ved sidste besøg kom to piger hjem fra tur og fortalte med glæde, at de begge havde fået en ny veninde, hhv. en pige fra Svanen og en pige fra Lærken. Besøgene giver en genkendelighed, når de mødes i SFO ved opstart.

I perioden op til SFO start øges forventningerne til gruppen og til det enkelte barn. Der bliver gradvist stillet højere krav i forhold til at kunne fordybe sig, være vedholden og møde nye udfordringer. Vi oplever, at det giver børnene en god overgang.

Vi har overleverings-møder med skole/ SFO, hvor vi taler om det enkelte barn. Vi inddrager forældrene i samarbejde i forhold til de børn, hvor der er overvejelser om deres modenhed ift skolestart. Dette foregår i overensstemmelse med gældende procedure for Roskilde Kommune.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Da Hyldebo ligger i en skøn lille landsby benytter vi os en del af lokalområdet og leder ofte efter muligheder for at komme på tur ud af huset.

Vi går i kirke til påske og jul, som er en tradition hvor børnene lærer om højtider og traditioner. Vi giver vores børn mulighed for at høre historierne omkring vores trosamfund.

Vi pynter juletræ ved vores lokalbrugs, hvor vi, sammen med andre institutioner fra området, hænger pynt, som børnene selv har lavet, på træet, synger sange, drikker og spiser lækkerier.

Vi går på biblioteket, både for at låne bøger og til arrangementer, fx teater. Vi bruger spejlsalen på skolen til at lave rytmiske forløb og på Ros torv har vi været til rytmik med sang og spillet på instrumenter.

I Hyldebo har vi en frivillig besøgsven, en ældre dame, som kommer en gang om ugen og er aktiv sammen med børnene på forskellige måder.

Vi vægter højt at børnene får kendskab til traditioner og kultur og samtidig inviteres til en forståelse for at mennesker er forskellige og har mange forskellige tilgange til kultur, traditioner, og baggrunde.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljøer.

De fysiske læringsmiljøer tilpasser vi efter hvilken børnegruppe, vi har. Vi udskifter legetøjet med mellemrum og selve miljøerne kan også flyttes rundt, så stuerne fysisk veksler i udseende. Vi har fokus på, at legemiljøerne virker stimulerende og opfordrer til leg og dialog, både inde og uden-dørs.

Vi udsmykker vores gange og stuer med børnenes kreationer, både efter lærerplanstemaer, efter børnenes spor samt efter højtider og traditioner (jul, fastelavn). I vores indretning af børnemiljøer øver vi os i at skærpe den æstetiske tilgang, således at vi kan tilbyde indbydende og flotte miljøer.

De voksne gør sig tilgængelige i dagligdagen og gør børnene bevidste om, hvordan man behandler hinanden i Hyldebo. Her ligger fokus på den gode tone, på god trivsel for børn og voksne, samt på udvikling af forståelse, empati og sociale kompetencer.

Vi er meget opmærksomme på hvad der interesserer børnene og at følge deres spor. Vi ønsker, at børnene kan se lige netop deres spor afspejlet i børnemiljøerne og dermed få ejerskab og medbestemmelse i deres dagligdag i Hyldebo.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Vi sørger for, at alle børn i løbet af dagen, bliver set, hørt og anerkendt. Det kan være i spontan leg og legegrupper, både ude og inde, men også i voksenstyrede legegrupper og samlinger, hvor alle får mulighed for taletid. Vi udforsker og støtter børnenes forskellige kompetencer, vi anerkender deres tilstedeværelse og kan undersøge og forstå deres forskelligheder.

Vi kan, med et indgående kendskab til det enkelte barn, understøtte udviklingen i deres selvværd og selvtillid, ved at vise interesse for deres interesser. Vi ser på barnets nærmeste udviklingszone

og med tydelige og faste voksne, som viser omsorg og forståelse, kan vi udvikle børnene, så de tør at sige til og fra i gruppen. Således opnår børnene at få medbestemmelse og en plads i fællesskabet. Vi er rollemodeller på alle måder. Vi siger godmorgen og farvel med navns nævnelse, så vi viser, at vi har kendskab til alle børn, uanset alder, køn og kulturel/social baggrund, og at vi alle hører til fællesskabet.

PRAKSISEKSEMLER:

Et lille vuggestuebarn er ked af det og græder, fordi et af de større børn har taget en dukke fra hende. En voksen går over for at trøste, tager barnet op og siger "Du blev ked af det. Vi finder en dukke til dig". Inden de når over for at hente en dukke, kommer en pige løbende med en dukke, som hun giver til barnet og den voksne. Den voksne siger "Tak, hvor er du en god ven (navn), Du kunne se at (navn) blev ked af det. Se (navn), (navn) har hentet en ny dukke til dig."

Alle børn i Hyldebo dækker rulleborde til måltiderne. Børnene kommer på skift med i køkkenet sammen med en voksen. Her benævnes både tal og begreber, fx 7 tallerkener, knive og gafler. Vi taler om, hvad vi skal bruge af service samt hvilken slags mad, vi skal have. Børnene deltager i at dække bord inden på stuen og det skaber selvtillid og mod at varetage den vigtige opgave. Vi øver samtidig koncentrationen om situationen. Alt dette gøres fra vuggestuealderen da det skaber genkendelighed, gode rutiner og hjælper børnene til at turde. De børn, som er med i køkkenet, kommer i fokus og udbygger troen på sig selv, samt status i børnegruppen.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Fra børnene starter i vuggestuen til de skal videre til skolen, laver vi pædagogiske overvejelser om det enkelte barns udvikling. Overvejelser om barnets nærmeste udviklingszone og hvornår man er parat til næste zone. Vi støtter børnene i at udtrykke ønsker, behov og følelsen af, at man er god nok. Vi deler børnene i mindre grupper, så alle får en stemme, og vi laver et flow i udviklingen af lege- og læringsmiljøerne ud fra børnegruppen, så de bliver tilpasset alder og interesser. Vi opfordrer børnene til at deltage i de forskellige aktiviteter og lære selv at tage initiativ til lege og legegrupper. Vi vægter højt at arbejde med fællesskaber og at indgå i sociale sammenhænge, so alle børn får mulighed, uanset forudsætninger, til at indgå i sociale kontekster og at etablere venskaber.

Vi arbejder fokuseret med at benævne egne og andres følelser, så børnene får direkte kendskab og ord for deres empathiske formåen både over for små og store børn. Vi er vedholdende i vores ageren over for børnene, vi gør det, vi siger. Sådan etableres en naturlig forventning fra børn til voksne og at børnene kan stole og være trygge med de voksne i Hyldebo.

Vi understøtter de spirende venskaber, støtter de eksisterende og giver plads til hinandens forskelligheder. Vi er imødekommende over for børnenes interesser og viden, til forandring i læringsmiljøerne, så vi alle oplever medbestemmelse i vores dagligdag.

PRAKSISEKSEMPLER:

En pige fra Sverige starter i gruppen for kommende skolebørn. Især pigerne fra gruppen er meget imødekommende, tager hende i hånden og inviterer hende ind i fællesskabet. Det var på eget initiativ og uden, at de voksne havde opfordret til det. Børnene var meget opmærksomme på, at pigen ikke var alene og var meget omsorgsfulde over for hende.

Et andet eksempel er en dag, at vi kigger ud af vuggestuens vindue ud mod vejen. Nogle børn ser en af vennerne komme kørende i klapvogn. De siger hendes navn, og den voksne bekræfter "Ja nu kommer (navn). Hvor var det godt I så hende, se hun bliver glad." Barnet kommer hen til vinduet, smiler og vinker til vennerne, som vinker tilbage. Hun går så ind ad døren og vi taler nu om, at hun lige skal have tøjet af, inden hun kommer ind og leger med os.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Alle børn, uanset alder, har et sprog. Vi er imødekommende og opmærksomme overfor alle børn, verbale som non-verbale. Vi anerkender vigtigheden af at have et kendskab til børnene, som gør, at vi kan være behjælpelige i situationer, hvor kommunikationen er svær at håndtere. Vi støtter de børn, som siger mindre end andre i at få en stemme og øver med de andre børn i at vente på tur og lytte til andre. Vi anerkender deres følelser, ønsker og behov og støtter dem i at udtrykke dem, "Det er ok, at du er sur. Du kan sige stop". Vi sætter ord på alle handlinger i alle situationer; ble-skift, legegrupper, spisesituationer osv. Vi gør vores læringsmiljøer tydelige og inspirerende til samtale i leg. Vi gør læringsmiljøerne genkendelige, så det ikke er svært at komme i gang med legen. Vi bruger gentagelse og genkendelighed i sang og sanglege for de mindre børn og øger sværhedsgraden for de større børn, så vi udvikler sprogets og kommunikationens muligheder. Børnene skal mærke, at når de kommunikerer, verbalt eller non-verbalt, så sker der en reaktion, som er behjælpelig og anerkendende.

PRAKSISEKSEMPLER:

Vi leger med bondegård i vuggestuen, en voksen med en lille gruppe børn. Et barn tager koen. Den voksne siger "Du har koen, hvad siger koen? Muh, skal vi synge om koen?" (Jens Petersens ko). Vi synger sange om bondegården og dyrene og viser dem frem.

4 børnehavebørn cykler rundt på legepladsen. 3 af dem cykler efter den 4. Den voksne kan se, at det ikke er en sjov leg for den 4. hvorefter børnene bliver samlet. Den voksne spørger om de leger sammen, den 4. siger nej. Den voksne spørger de 3 andre, om de har spurgt, om den 4. vil være med. Det har de ikke. Den voksne hjælper de 3 børn med at spørge den 4., om de skal lege sammen. Samtidig hjælpes børnene til at forklare, hvad legen egentlig går ud på. Den 4. siger, at

det vil han/hun ikke være med til. Den voksne siger, at så må de 3 andre lege selv. Alle kører glade derfra.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Krop, sanser og bevægelse er børnenes nonverbale udtryksformer og er vigtige ift. at kunne aflæse og forstå andre. At spejle sig i hinanden giver erfaringer, som er både socialt og personligheds-mæssigt udviklende. Det kan fx være i spisesituationer, hvor man smager på maden samt kan være observerende på, hvordan vi sidder sammen og spiser. Vi giver børnene et trygt miljø, hvor de får tid og rum til at udforske egne grænser og kompetencer, men også at forstå andres. Vi er tydelige i vores mimik og gør det dermed nemmere at afkode følelserne bag handlingerne. Vi anerkender deres emotionelle udbrud, fx glæde, positivitet, vrede og når man er ked af det. Vi sætter ord på deres følelser og gør de andre børn opmærksomme på, hvad der sker hos barnet. Vi opfordrer børnene til, at mærke sig selv i vores læringsmiljøer, både ude og inde, med forskellige motoriske tiltag. Ved hjælp af vores faciliteter laver vi motorikbaner, fælleslege og sanglege, hvor de voksne understøtter og er behjælpelige med det, man ikke er så god til og at det er ok.

PRAKSIKSEMPLER:

Massageleg med historie; børnehavebørn.

Børnene blev sat sammen 2 og 2. Vi læste historien og viste fagterne. Børnene udførte det og byttede, så alle prøvede. Børnene skal koncentrere sig, så de kan udfører fagterne. Efterfølgende talte vi om, hvordan det føltes. Børnene skal tænke og mærke efter, hvordan det føles på egen krop. Samtidig er der fokus på, at det skal være rart for den, der massageres.

Et vuggestuebarn vil ikke være med til sang med fagter, barnet virker utryk og usikker. Barnet sidder et stykke væk og kigger, samt leger parallelt. Barnet hører de andres glæde og ser deres glade ansigter, og barnet kommer tættere og tættere på. Nu er barnet med på fuld tryk, med lyd, fagter og glæde.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Naturen er lige uden for vores vinduer og den ser forskellig ud alt efter årstid, den lyder og føles også forskelligt. Vi vejleder og guider hver dag børnene i, hvordan påklædningen skal være inden, man skal på legepladsen, fx kan børnene gå ud for at mærke det på egen krop. I samlinger taler vi om vejr og vind, men også om dyrelivet. Vi ser egern, fugle og insekter på legepladsen, vi ser hunde og katte gå uden for indhegningen, så taler vi om og udforsker de forskellige dyr bl.a. ved hjælp af iPad. Vores legeplads har legestativer og sandkasser af forskellige slags, vi har græsplæne, skov(lille) og bålsted. Vi har en månedlig bål-dag, hvor der bliver lavet mad over bål. Børnene er inddraget i processen at vedligeholde bålet og være påpasselig omkring det, snitte grøntsager og til sidst smage maden. Vi er informerende om, at vi skal passe på naturen, jorden, planter og dyr, så vi stadigvæk kan nyde vores ture i lokalområdet til fx mosen, naturlegepladsen og spejderhytten. I de indendørs læringsmiljøer gør vi brug af materialer fra naturen til projekter, fx skrotdyr, sansekasser og planetprojektet.

PRAKSISEKSEMPLER:

Efter børnenes ønske havde de største børn ekstra fokus på natur. Vi havde i en periode ture til mosen en gang om ugen med dyrebøger og iPad. Især en af børnene, som ellers er lidt stille, fik en særlig rolle, da de andre børn fik øje for hans viden om dyr og natur. Det var ham, de gik til, hvis de søgte svar. Det styrkede hans personlige udvikling, samtidig med, at det højnede alle børns viden om dyr og natur. Det skabte tilmed en masse dialog omkring emnet.

2 voksne er på tur med 4 vuggestuebørn i klapvogn. De sidder 2 og 2 og kører forbi en græsplæne med mange blomster på. Børnene kigger og peger på dem. De voksne plukker nogle

blomster, børnene får en hver, de fortæller om blomstens navn og farve. Blomsterne kommer med hjem og kommer i vand.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Vi er alle ens med hver vores forskelligheder og måder at leve på i vores hverdag. Hverdagen er også dagligdagen i Hyldebo, og vores kultur om, hvordan vi omgås hinanden, børn som voksne.

Vi sørger for, at læringsmiljøerne er intakte og inspirerende, så kreativiteten kan udfolde sig. Vi er forberedte samt omstillingsklar til de forskellige aktiviteter fx hjemmebesøg ved fødselsdage, erhvervsbesøg og teaterture. Vi har traditioner i huset som fastelavn, halloween, lysmorgen, julefest, café aftner, i kirke til jul, ture på biblioteket og fredagssamlinger. Dette afholdes med og uden forældre. Vi tilstræber, at børnene lærer at hjælpe hinanden og respektere hinandens forskelligheder, men også at være nysgerrige og undersøgende i de kreative processer. Vi giver bl.a. børnene medbestemmelse på dagens aktiviteter fx ture, samt emner, vi skal koncentrere os om. Vi introducerer børnene til forskellige metoder og materialer samt muligheden for at være medbestemmende i udsmykningen af stuerne/gangarealerne. Vi opdeler børnene i mindre grupper, med øje for rutinerne, så at være fælles om tingene stadig er genkendeligt.

PRAKSISEKSEMPLER:

Vi læser ”Folk og Røvere i Kardemomme by” (store børnehavebørn), som vi arbejder med både ved at lytte til CD’en, læse bogen, synge sangene, spille teater og ikke mindst, se stykket på Bellevue Teater. Det gav et kendskab til historien samt karakterne i historien. Det gav et indblik i det at gå i teateret samt kulturen omkring det. Det gav børnene et fælles tredje, som de samledes om samt et kendskab til forskellige former for historiefortælling. Det har været med til at udvikle bl.a. deres sproglige kompetencer.

Et nyt vuggestuebarn starter og der er mange indtryk for en lille størrelse. Hjemmefra er han vant til at falde i søvn i barnevogn, mens han bliver kørt rundt. Han er utryk ved at skulle sove i vuggestuens krybber, så vi aftaler med forældrene, at de skal medbringe hans egen barnevogn og gradvist holde op med at køre ham rundt, når han skal sove. Efter et stykke tid rykkede han i vuggestuens barnevogn og senere i vuggestuens krybbe da han voksede i længden.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Hyldebo øver vi os i at skille justeringer og databaseret evaluering ad. Så vi vil fremadrette arbejde med at tilgå vores data og producere data om Hyldebo til brug i evaluering. Samtidig vil vi løbende lave justeringer forankret i læreplanstemaerne. Således kan der komme sammenhæng mellem den styrkede læreplan for Hyldebo og de aktiviteter, som der arbejdes med i hverdagen.

Selv evaluerings- og justeringsarbejdet foregår til personalemøderne, 3-4 gange om året, hvor alle er til stede og desuden til hver gruppes stuemøder som foregår månedligt. Der kan vi reflektere over og justere initiativer, strukturer og evt. forandringer. Vi vil løbende gennem et konkret

forløb for en gruppe, gemme og samle alle former for dokumentation, så både positive og negative oplevelser kan gentages eller forandres.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi vil holde den samlede dokumentation op mod de eksisterende læreplaner, derefter kan redigeres og tilføjes. Lærerplanerne kan derefter tilpasses til personalet og børnegruppen. Det virker overkommeligt, da alle har haft mulighed for at få ejerskab af, hvad der videre skal ske i det fremtidige arbejde og metoderne dertil. Da der fornyligt er kommet en del nye medarbejdere til i 2021, vil evalueringsarbejdet ser mere fremad end bagud. Vi glæder os til at koble tradition og fornyelse og dermed opnå det bedst mulige pædagogiske fundament for arbejdet med de dejlige børn i Hyldebo.